

יוצא לאור על-ידי
צעירי אגודת חב"ד – המרכז
עורך: מנחם ברוד
יו"ר: הרב יוסף יצחק אהרונוב

שיחת השבוע

יש חדש

זיכוי בשופר בימי אלול

עם כניסתנו לחודש אלול פותחים בתי חב"ד במבצע לזיכוי המוני ישראל במנהג תקיעת השופר בחודש הזה. הפעילות תתקיים במוסדות ציבור, במקומות עבודה ובבתי עסק, בשילוב דברים על משמעות הימים האלה לכל יהודי. נמשך גם מבצע בדיקת התפילין והמזוזות. פרטים בבית חב"ד.

עוד 'צדיקים למופת'

מערכת 'שיחת השבוע' ממשיכה בהוצאת סיפורי המופת שפורסמו במרוצת השנים. בימים האלה הופיע הכרך השני בסדרת צדיקים למופת, ובו 70 סיפורים מופלאים על

צדיקי ישראל מכל העדות והחוגים בעם. הסיפורים מצולמים נדירים מהווי היהדות בימים עברו. כמו כן מוגשת ביוגרפיה קצרה של כל צדיק. העריכה החדשה שומרת על הסגנון הבהיר והקולח של הסיפורים, והם נקראים בשקיקה וגם מספקים את הצורך לספר סיפור לילדים. 352 עמודים, כריכה קשה, עיצוב מהודר. טל' 1-700-704120.

זמני השבוע

ניו יורק	דטרויט	מיאמי	לוס אנג'לס
7:37	8:17	7:39	7:23
8:38	9:19	8:32	8:20

פרקי אבות: פרק ה

322 בתי חב"ד מוקד חב"ד
לשירותכם *3770

כתובת המערכת: ת"ד 14 כפר חב"ד 6084000
טל' 972-72-2770100 • פקס' 972-3-9606169
www.chabad.org.il • chabad@chabad.org.il

הפקה והפצה: המרכז לעזרי שליוח
אין המערכת אחראית לתוכן המודעות ולכשרות

נא לשמור על קדושת הגיליון

תפסיקו לעשות שחור בעיניים

מי החליט לכוון את הזרקור לעבר כמה פינות אפלות במקום להאיר את כל הטוב והיפה שבעמנו? חושך מגרשים באור ולא במקל

יש כל-כך הרבה נקודות אור. למשל, מתנדבי 'ידידים' בכביש

מופלאים כאלה. נכון, פה ושם נתקלים ב'ישראלי המכוער', אבל מולו יש פי כמה וכמה גילויים של אהבה, נדיבות, חמלה והתחשבות.

ההתפלשות בדברים השלייים אינה תורמת דבר לתיקון החברה. בדיוק להפך. זה אלף-בית של חינוך. כשאתה מעצים את המגרעות, אינך מעודד את הילד להשתפר. אתה גורם לו לחוש שהוא ילד רע וחסר סיכוי.

ימי חסד ורחמים

למעשה, זה אחד מעקרונות החסידות שתרמו להצלחתה הגדולה. הדרך לתקן ליקויים אינה על-ידי הבלטת השלילה, אלא מתוך גישה חיובית, התמקדות בדברים החיוביים ושאיפה להתעלות ולהתקדם. חושך מגרשים באור, אומר הפתגם החסידי, לא במקל.

אכן, לפעמים קורה דבר שלילי שמחייב תגובה, אבל זו חייבת להיות ממוקדת מאוד, במידה הראויה בלבד, ומיד יש לחזור לעסוק בצדדים החיוביים. הבעש"ט קבע כלל: "במקום שמחשבתו של אדם, שם הוא נמצא". כשאתה חושב על דברים חיוביים, אתה נעשה אדם חיובי.

השבוע אנו נכנסים לימי אלול, חודש התשובה והתיקון. גם התשובה צריכה להיעשות באותה דרך - לא להתפלש בפגמים ובחסרונות. צריך לתקן מה שדורש תיקון, אבל עיקר תשומת הלב צריכה להיות מופנית לסגולתם של הימים האלה, ימים שבהם 'המלך בשדה', ימי חסד ורחמים. האור ידחה מאליו את החושך.

ולות הבכי והנהי שממלאים את חלל האוויר בשבועיים האחרונים מציירים תמונת מציאות קודרת. החרדים רוצחים, הדתיים הלאומיים שורפים תינוקות בשנתם. חברה שמש' פילה נשים, שכורתת עצי זית של איכ' רים שלווים. חיילים שמתעללים בזקנים תמימים, יורים בילדים (שרק שיחקו קצת בחמש אבנים...). מדינה שמטורפים מש' תוללים בה באין מפריע וקנאות פנאטית שוטפת אותה.

רבים בציבור כבר יודעים להפריד בין המציאות ובין הדימוי השלילי שהתקשורת מנסה לשוות, אבל יש הנגררים אחר הרוח הרעה הזאת ובאמת חשים שהמצב איום ונורא ואף חסר תקווה. יש מהם שאפילו מדברים על רצונם להגר לארץ אחרת (כדאי שמישהו ירכז בעבורם את הפשעים שבוצעו בשנה האחרונה באותה ארץ נכספת. אולי פתאום לא ניראה גרועים כל-כך...).

פרופורציות מעוותות

צוות צילום שיוצא למלון מפואר יכול לחפש את קורי העכביש שחמקו מהמנקה, את התיקן שחלף מאחורי המטבח, את המפית שנזרקה על רצפת חדר האוכל. אפשר בקלות לערוך כתבה המציגה את המלון כמקום מטונף ומעופש. הכול אמת, אבל הפרופורציות מעוותות לחלוטין. אורחי המלון, הרואים את התמונה כולה, מתרשמים אחרת לגמרי.

האומנם המציאות שחורה וקודרת כל-כך? האם אותם אירועים שליליים הם הכלל או שהם היוצאים מן הכלל? האם אנחנו חברה שהשנאה שולטת בה או להפך, חברה שיש בה אהבה ומעשי חסד בלי סוף? חברה שאלפים בה נענים לקריאה לבוא להשלים מניין באזכרה של אלמוני, או לשמח חתן וכלה בחתונה מעוטת משתתפים.

מי החליט לכוון את הזרקור לעבר כמה פינות אפלות במקום להאיר את כל הטוב והיפה שבעמנו? אין עוד עם בעולם שיש בו אכפתיות כזאת, ערבות הדדית כזאת, מעשי התנדבות

נדבה או מתנה?

חז"ל: "הנותן פרוטה לעני מתברך בשש ברכות, והמפייסו מתברך ב"א ברכות".

אך גם מי שלא נתברך בעשירות צריך לתת צדקה. לכאורה הוא יכול לטעון שפרנסתו מצומצמת והיא בקושי מספיקה לכלכלת בני ביתו. על כך אומרת התורה: "נְדַבְתָּ יָדְךָ" – גם אם החובה ההלכתית מוטלת בספק, נהג בנדיבות ותן מעבר לנדרש.

הבטחה נאמנה

לכן התורה מצווה תחילה "נְדַבְתָּ יָדְךָ", ציווי המופנה אל מי שאינם עשירים, ולאחר מכן היא אומרת "אִישׁ כְּמַתְּנַת יָדוֹ". כאן יש רמז לשכר המובטח על מתן צדקה.

כאשר יהודי שלא התברך בממון רב נותן צדקה, בבחינת "נְדַבְתָּ יָדְךָ", מביטחו הקב"ה שיזכה לעשירות גדולה, וסופו שיימנה עם העשירים שבפסוק "אִישׁ כְּמַתְּנַת יָדוֹ" ויוכל לתת צדקה ביד רחבה ומתוך שפע וברכה.

(תורת מנחם כרך מד, עמ' 266)

מקבלים את השפע ישירות אליהם, ואילו העניים מקבלים את פרנסתם על-ידי הצדקה שהעשירים נותנים להם.

שלא כמחשבה הנפוצה שהצדקה היא מעשה נאצל שבו התורם נותן מכספו לזר, האמת שונה לגמרי: ממונו של העשיר אינו באמת שלו, אלא זה כסף שניתן לו כדי לפרנס את העני, והעשיר קיבל אותו בפיקדון לצורך מילוי ייעודו. כשהוא נותן צדקה הוא עושה את מה שמחובתו לעשות, ולכן מתן תרומה לנזקק נקרא 'צדקה', מלשון צדק.

לתת גם כשדחוק

לאדם זה התורה אומרת: "אִישׁ כְּמַתְּנַת יָדוֹ". אמנם נתינת הצדקה היא חובה המוטלת עליו, אך עליו להתייחס אליה כאל מתנה, ולהעניקה לעני בסבר פנים יפות, כפי שנותנים מתנה, כמאמר חז"ל: "כל הנותן, בעין יפה הוא נותן". כאשר הנתניה נעשית במאור פנים, גומל הקב"ה לעשיר ומעניק לו שכר בעין יפה, כדברי

בפרשתנו מופיעה מצוות העלייה לרגל בחג הפסח, חג השבועות וחג הסוכות, והתורה מצווה שלא לבוא ריקם: "נְדַבְתָּ יָדְךָ אֲשֶׁר תִּתֵּן". לאחר מכן התורה חוזרת על הציווי: "וְלֹא יֵרָאֶה אֶת פְּנֵי ה' רִיקָם. אִישׁ כְּמַתְּנַת יָדוֹ, כְּבָרְכַת ה' אֱלֹהֵיךָ אֲשֶׁר נָתַן לְךָ".

לכאורה נראה שהפסוקים האלה זהים בתוכנם, אולם יש הבדל ביניהם. בפסוק הראשון התורה נוקטת את המילה נדבה – "נְדַבְתָּ יָדְךָ", ואילו בפסוק השני נבחרה המילה מתנה – "אִישׁ כְּמַתְּנַת יָדוֹ". מה ההבדל בין נדבה למתנה ולמה הציווי חוזר ונשנה?

חובה, לא טובה

למעשה דרוש הסבר איך ייתכן שיש בעולם עניים ונזקקים, והלוא הקב"ה זן ומפרנס את כל יצוריו, כפי שאנו מברכים בברכת המזון "כי הוא א-ל זן ומפרנס לכול". אכן הקב"ה דואג לפרנסתם של כל היצורים, אולם מתן השפע יכול להתקיים בשתי דרכים: העשירים

אמרת השבוע

שקר או לשון הרע

בימי מלחמת העולם הראשונה, כאשר ה'חפץ חיים' התגורר בעיר סמילוביץ', הורע מצבם של העניים. ה'חפץ חיים' נשא דברים לפני התושבים וביקשם לתרום בעין יפה. כשנוכח שדבריו מתקבלים באדישות, קרא:

"אחים יקרים, מה אענה כשאקרא לעולם האמת וישאלו אותי אם תושבי סמילוביץ' תמכו בעניים? אם אומר שתמכו, זה יהיה שקר; ואם אומר שלא תמכו, זה יהיה לשון הרע. וכי אתם רוצים להכשילני בשקר או בלשון הרע?!"

באמרו זאת פרץ בכבי מעומק ליבו. הדבר פתח את לב התושבים ומיד החלו להרים את תרומותיהם. אמר ה'חפץ חיים': "עכשיו אוכל לומר שיהודי סמילוביץ' תורמים בעין יפה, בלי להוציא דבר שקר מפיה".

פתגם חסידי

"אדם שאינו קובע לעצמו בכל יום לפחות שעה אחת שכולה שלו, לנפשו, לחשבון עולמו – אינו בכלל אדם" (רבי משה לייב מסאסוב)

נתינת צדקה | מאת הרב אליעזר ברוד, רב כרמי יוסף

מן המעיין

חיסרון של מי

"פתוח תפתח את ידך לו... די מחסורו אשר יחסר לו" (דברים טו, ח). מצוות צדקה נועדה למלא את מחסורו של העני, ולא את חסרונו של העשיר, המבקש להרבות לו כבוד ולזכות במצוות.

(כתב סופר)

מחסורו של העני

"די מחסורו אשר יחסר לו" – דיי לעני בעצם העובדה "אשר יחסר לו" – שהוא צריך להשפיל את עצמו ולומר שחסר לו.

(רבי יצחק זליג מסוקולוב)

לא לגזול את הדלות

"אל תגזול דל כי דל הוא" (משלי כב, כב). אינך רוצה לתת צדקה? אל תיתן. אבל אל תגזול מן העני את דלותו; אל תאמר שאינו ראוי לצדקה.

(רבי זאב מסטריקוב)

שליח ההשגחה

מה שאתה נותן לעני נתון לו מן השמים, ואתה אינך אלא שליח. כמורכב אם יש באפשרותך לעזור לחברך, העזרה שאתה מגיש לו באה מן השמים, אלא שנתגלגלה זכות על ידך לעזור לו.

(הפלאה)

להתרגל לתת

"נתון תיתן לו ולא ירע לבבך בתינתך לו" (דברים

טו, ו). מפרש רש"י: "נתון תיתן לו, אפילו מאה פעמים". אם תיתן מאה פעמים ותרגיל את עצמך לתת ולתת, ממילא "לא ירע לבבך בתינתך לו", לא תצטער על נדיבות ליבך, כי ההרגל נעשה טבע.

(עיטורי תורה)

כפרת החטא

"ורעה עיניך באחיק האביון... והיה בך חטא" (דברים טו, ט). מדוע נאמר דווקא אצל המעלים עינו מן הצדקה "והיה בך חטא"? שכן מצוות צדקה מכפרת על חטאי האדם, כפי שנאמר (דניאל ד) "וחטאך בצדקה פרוק"; אך מי שאינו נותן צדקה נשארים בידו כל חטאיו.

(ליקוטי תורה)

עיקר העבודה

עיקר עבודת ה' בעיתים הללו, בעקבות משיחא, היא עבודת הצדקה, כמו שאמרו חז"ל (שבת קלט, א): "אין ישראל נגאלים אלא בצדקה".

(תניא)

נתינת הנפש

כשאדם נותן צדקה מיגיע כפיו, הוא נותן את נפשו. כוחות נפשו החיונית מלובשים בעשיית מלאכתו, או בעסק אחר שנשטכר בו מעות אלו, וכשהוא נותן מהם לצדקה, הרי כל נפשו החיונית עולה לה'.

(אדמו"ר הזקן)

ישועה בשק

מלחמת העולם הראשונה, שפרצה בשנת תרע"ד, 1914, שיתקה את הכלכלה העולמית. גם היישוב היהודי בארץ ישראל, אף שהיה רחוק מאזורי הקרבות, נפגע קשות, שכן הוא התקיים על תרומות שבאו בעיקר מיהדות אירופה.

אט'אט גבר המחסור. הפרוטה כלתה מקופותיהם של הישיבות וה'כוללים', ותלמידי החכמים נותרו בלי מקור מחיה. בין הישיבות הנפגעות הייתה 'אור תורה' בטבריה. הנהלת הישיבה הודיעה לתלמידיה כי לא תוכל לשלם עוד את הקצבה החודשית. באין ברירה נאלצו רבים לנטוש את ספסלי בית המדרש ולחפש משלה יד כדי להביא טרף לבתייהם.

גם ר' יצחק'מתתיהו לוריא, שנמנה עם תלמידי הישיבה, נאלץ לסגור את הגמרא הגדולה. בכל מאודו רצה להגות בתורה, אולם המחסור פגע גם בו ובמשפחתו, והוא קיבל עליו את העול של "ביזיעת אפיך תאכל לחם".

ניסה את כוחו בכמה וכמה עיסוקים, אך כמי שתורתו אומנותו ומימיו לא הורגל בעבודת כפיים, לא הצליח לשרוד בעבודה הקשה. יום אחד פנה אליו קרוב משפחה, שהחזיק בבעלותו טחנת קמח במושב צמח הסמוך: "אני מחפש עובד שיוביל בכל יום שקי חיטה מטבריה לצמח, לשם טחינת הגרעינים בטחנה, ולאחר מכן יוביל את שקי הקמח בחזרה לטבריה".

לר' יצחק לא היה זמן רב להתלבט והוא קיבל את ההצעה. בבוקר החל את יומו הראשון. הוא העמיס את שקי החיטה על החמור, והחל לפסוע לצידו בדרך הארוכה לצמח. השמש קפחה על ראשו וזוג האוויר החם הקשה על ההליכה, אולם הוא אזר את כוחותיו והשלים את המסע. בדרך שינן משניות על-פה, לקיים את מצוות "ובלכתך בדרך".

לקראת ערב יצא בדרך חזרה, והגיע אל ביתו תשוש, בגדיי מאובקים מן הדרך הקשה ורגליו דואבות.

כל הלילה התקשה ר' יצחק'מתתיהו לעצום עין. הוא חש צימאון עז לתורה הקדושה. "ריבוננו של עולם", זעק מנהמת ליבו, "האם זו ה'חברותא' שהועדת לי, לצעוד עם החמור כל היום במקום לשבת וללמוד תורה? האם לא אוכל לשבת אפילו שעה אחת בסוף היום וללמוד תורה?".

אולם העוני הגובר הכריע את ייסורי

"שיהיה", הפטיר הערבי, "תרצה לקנות?".

"אקנה", ענה ר' יצחק, בלי לחשוב מה יעשה בשק הפרי המיושב. "אך כיצד אשא אותו? החמור העמוס יקרוס אם אוסיף עליו את השק הזה".

חך הערבי בדעתו רגע והשיב: "אין בעיה, אעזור לך". הוא פרק מהחמור שק חיסים והעמיס תחתיו את ה'לדר'. את החיסים העמיס על גבו, וכך צעדו השניים עד טחנת הקמח.

בהגיעם לטחנה הבחינו במנהל המקום העומד בחוץ. "טוב שבאת, חיכיתי לך", קיבל בשמחה את פניו של ר' יצחק. "אירעה תקלה חמורה במכונת הטחינה. אבקשך להמתין כאן ולהשגיח על הטחנה בזמן שאלך להזעיק טכנאי שיתקן את התקלה".

בעל הטחנה יצא לדרכו ור' יצחק נשאר בטחנה. בינתיים התקבצו במקום לקוחות וביקשו לטחון את חיסיהם. ר' יצחק הסביר כי קרתה תקלה וכי עליהם להמתין לבעל הבית ולטכנאי. הדקות חלפו, עוד לקוחות באו - רובם ככולם ערבים תושבי הסביבה - וכולם ישבו והמתינו.

בחלוף הזמן נעשו האנשים רעבים. הם הוציאו את צידתם וסעדו את ליבם. כשנקפו השעות ובעל הבית התמהמה, התחדש רעבונום. בצר להם פנו אל ר' יצחק ושאלוהו אם יש ברשותו מזון כלשהו למכור להם.

"יש ברשותי לדר", השיב. "אמכור לכם מנה אחת תמורת שק חיטה".

רעבונום של הערבים היה גדול, והם הסכימו לתנאי העסקה. הוא מכר להם כמה מנות של לדר, והוא ערב לחיכם והם ביקשו עוד ועוד. ערמת שקי החיטה בפינתו של ר' יצחק גבהה והלכה ככל שחלף הזמן.

סמוך לערב חזר בעל הבית עם הטכנאי. "הסתדרת?", שאל את ר' יצחק.

"הסתדרתי היטב!", ברקו עיניו של ר' יצחק, והוא הצביע לעבר שקי החיסים.

באותו יום השתחרר ר' יצחק מעבודתו המפרכת. בעל הטחנה נהג ברוחב לב והסכים לאחסן את שקי החיטה בטחנה, ומדי פעם בפעם שיגר לר' יצחק שני שקים, ואותם מכר בטבריה.

שקי החיטה האלה פרנסו אותו בכבוד עד תום המלחמה. כשהיה מספר את הסיפור היה אומר: "לימוד התורה שלמדתי בזמן המלחמה - היה יקר לי ביותר. מתברר שכאשר מתפללים מעומק הלב - הקב"ה שומע את התחינה".

כמעט הגיע לצמח ובדרכו נקרה ערבי נושא שק גדול על שכמו. "אולי תרצה לקנות ממני שק זה, המלא פרי מיושב (לדר)?" שאל הערבי.

הביט בו ר' יצחק ומשך בכתפיו. "אין לי כסף", מלמל.

"כמה יש לך?", התעקש הערבי.

"שני מיל", השיב ר' יצחק.

מאת מנחם ברוד

לומדים גאולה

המסע מתקדם

הבחירה החופשית שניתנה לאדם מעוררת את השאלה עד כמה יש לנו השפעה על הגאולה. הלוא הקב"ה קבע כי הגאולה היא היעד שאליו העולם מתקדם, ומונח שרצונו של הקב"ה חייב להתבצע; האם יכולת הבחירה החופשית של בני האדם יכולה לשבש את 'תכניתו' זו של הקב"ה, ואולי אף להסיג את העולם לאחור ולהרחיקו מן הגאולה?

אכן, חז"ל אמרים שאם ישראל עושים תשובה - מיד הם נגאלים. ידוע גם כן שבמרוצת שנות הגלות היו הזדמנויות רבות, שאילו היינו ראויים, היינו נגאלים בהן. העובדה שלא נגאלנו מעידה לכאורה על היכולת שניתנה לנו לעכב את הגאולה. מכאן נובעת שאלה מהותית ביותר - מניין לנו שאכן אנו צועדים לקראת הגאולה, אולי בעוונותינו אנו נסוגים אחור ממנה?

ישיר או מפותל

מוסבר בתורת החסידות (ראה לקוטי שיחות כרך ה, עמ' 65. ועוד) שיכולת הבחירה החופשית אינה יכולה לעכב חלילה את רצונו וכוונתו של הקב"ה. הלוא אין שום מציאות אמיתית מבלעדי ה', ולא ייתכן שדבר מה יוכל להפריע לקב"ה במילוי רצונו. גם יכולת הבחירה החופשית שנתן לאדם אין בה להפקיע ולו משהו משליטתו המלאה בעולם. הבנה מלאה של הדבר הזה אינה פשוטה, אבל כשם שעלינו להאמין בעקרון הבחירה החופשית, כך עלינו להאמין בשליטתו המלאה של הקב"ה על כל המציאות ובהיותו המנהיג היחיד של העולם.

ההסבר הוא, שכוח הבחירה החופשית אינו יכול להשפיע על עצם כיוון התקדמותם של הדברים. הקב"ה קבע כי העולם צריך לצעוד לעבר הגאולה, והעולם אכן מתקדם אליה בהתמדה. לכן אפשר לקבוע בוודאות מוחלטת שאנו קרובים היום אל הגאולה יותר מאתמול ויותר מלפני שנה ומאה שנים ואלף שנים. השפעתו של האדם מוגבלת לשני תחומים - לקצב ההתקדמות ולנתיב המסע.

האדם יכול לקבוע במעשיו אם הגאולה תבוא מהר יותר או תתקדם בתהליך איטי יותר. הוא גם יכול לקבוע אם הדרך אל הגאולה תהיה ישירה ומדורגת, או תעבור מורדות ומעלות. כשהוא בוחר ברע, הוא יוצר מורד ומצב של נפילה זמנית, אך בסופו של דבר דווקא המורד הזה יוצר עוצמה יתרה שמובילה לעלייה חזקה יותר וגבוהה יותר. זה כוחה של התשובה, שניזונה מהירידה דווקא, שנגרמת על-ידי החטא.

צעידה אחורה ברכבת

יכולת הבחירה של האדם משפיעה על מצבם של פרטים בלבד, אך אינה יכולה לשנות את הסך הכולל. בתוך הרכבת המתקדמת אל הגאולה, יכול אדם להחליט לצעוד אחורה, אל הקרונות האחוריים, אבל צעידתו לאחור אין בה כדי לשנות את כיוון תנועתה של הרכבת כולה, ואף לא את כיוון ההתקדמות שלו עצמו. ובסופו של דבר, גם הנסיגה לאחור של הפרטים תתהפך לטובה ותתרום תנופה נוספת להתקדמות הכוללת.

כאשר אדם או קבוצה מחליטים לצעוד בדרך עקלקלה, הם יוצרים מצב זמני של חולשה ועיכוב, אבל בסופו של דבר ממעשיהם דווקא תצמח עלייה. לאחר שיתברר לכול כי דרכם מוליכה לאבדון, תגבר ותתחזק הדבקות בדרך הנכונה. הללו ייענשו על רוע בחירתם, אבל בסופו של דבר גם הם תרמו למהלך ההתקדמות הכללי.

כך גם הירידה הגדולה של 'עקבתא דמשיחא' נושאת את העלייה הגדולה של הגאולה הקרובה לבוא (ראה גם לקוטי שיחות כרך ג, עמ' 976 הערה 19).

מחתרת החופש הגדול

יום אחד, כשהוריי היו בעבודה, נערך השיעור בביתנו. בדיוק באותו יום אימא חזרה מוקדם. נבהלנו קצת, אבל היא דווקא שמחה, הגישה עוגיות והכינה תה לכולם."

הפתעה בסמטה

אט-אט למדו האחים ארובוב את הא"ב והתחילו לקרוא בסידור ובחומש. "אימא רצתה שנזכור את מה שלמדנו. היא השיגה סידור ודאגה שכל יום נתפלל", הוא מספר.

חלפה שנה ושוב הגיעה החופש הגדול. "האישי המבוגר הציע לנו שוב לבוא ללמוד. בחלוף עוד שנה דיבר עם הורינו כי ראוי שנלמד בקביעות בתלמוד התורה - אחרי סיום הלימודים. קיבלנו את הכתובת הסודית ונדהמנו: זה היה ממש בסמטה הסמוכה לביתנו! שיחקנו שם מדי יום!"

"נצלו את הזמן"

בתלמוד התורה המחתרתי היו שתי כיתות. בכיתה אחת למדו בבוקרית ובשנייה ברוסית. בליבו של בכור שמורים זיכרונות רבים מהימים ההם: "היו לנו הנחיות ברורות כיצד להתנהל בדרכנו ובצאתנו. אם מישהו עקב אחרינו, היינו ממשיכים ללכת ולא פונים לסמטה שבה שכן ה'חדר'. ספרי הלימוד היו

בכל בוקר בימי 'בין הזמנים' נהנה ר' בכור ארובוב (54) להביט בבחורי הישיבה הרכונים על הגמרא בבית הכנסת השכונתי שלו בקריית מלאכי. המראה מחזיר אותו יותר מארבעים שנה לאחור, לימים שבהם בילה את החופשה בלימוד תורה במחתרת.

בכור נולד בדוֹשֶׁנְהָה, בירת טג'יקיסטן. בהיותו בן שנתיים עברה משפחתו לסמרקנד שבאוזבקיסטן. הוא נשלח ללמוד בבית הספר הממשלתי. "מדי פעם בפעם הלכנו אני ואחי לבקר חבר של אבא", מספר בכור כיצד נחשף לקיומה של המחותרת. "יום אחד ראינו בביתו יהודי מבוגר. החבר של אבא שאל אותנו: 'רוצים ללמוד איתו א"ב?'. השבנו בחיוב."

סוד מפני ההורים

חלפו כמה שבועות והגיעו ימי החופש הגדול. "האישי המבוגר פגש אותי והורה לי ולאחי לאן לבוא. הייתי אז בן עשר. באתי לשם ומצאתי עוד חמישה חברים, שלמדו איתנו בבית הספר הקומוניסטי. האישי הדגיש שוב ושוב שהלימודים האלה סודיים ואסור לנו לספר על כך לאיש, לא לחברים וגם לא להורים. הלימודים היו בשעות שבהן נהגנו לשחק בחוץ, ואיש לא חשד במאומה. "מטעמי ביטחון למדנו בכל יום במקום אחר.

פינת ההלכה

מאת הרב יוסף גינזבורג, רב אזורי, עומר

ספר תורה שהוכנס

שאלה: אדם שהכניס ספר תורה שלו לבית כנסת, רשאי להעבירו למקום אחר?

תשובה: מצוות עשה על כל אדם מישראל לכתוב ספר תורה לעצמו (בעקבות זאת יש דיון בשאלה מדוע רוב עם ישראל, ובכלל זה גדולי ישראל, אינם מקיימים מצווה זו בפועל, ובפרט סמוך לזמן חיובם במצוות).

לכן ראוי שהמכניס ספר תורה לבית כנסת, בית מדרש או ישיבה, לא ייתנו להם במתנה, אלא רק ייתן להם רשות להשתמש בו, כדי שישאר בידו קיום מצווה זו.

יתרה מזו: נהוג כיום לפסוק על-פי גדולי הפוסקים, שגם אם מכניס ספר התורה לא התנה ולא אמר כלום, נשאר הספר (וכמו"כ אבזרי הנו"ש) בבעלותו, והוא רשאי להוציאו משם בכל זמן שירצה,

תורה במחתרת. ר' בכור ארובוב

עטופים בנייר עיתון, שלא לעורר חשד. היה מורה שנתפס ונידון לכמה שנות מאסר."

מעט קודם ברה"מצווה שלו זכה לעלות עם משפחתו לארץ, היישר לקריית מלאכי. הוא למד בישיבות חב"ד בראשון לציון ובמגדל העמק ובהמשך בכולל בבני-ברק. "זמן לא רב אחרי עלייתנו ארצה גיליתי ש'האישי המבוגר' הוא הרב יוסף בבצ'אייב", הוא אומר. כשהוא רואה את הנערים העומדים להיכנס לישיבות הוא מבקש לשגר אליהם מסר: "לנו לא היה קל ללמוד תורה, ובכל זאת למדנו. אתם יכולים ללמוד באין מפריע. נצלו את הזמן!"

ברכות וישועות

רבים נושעו מברכותיו הקדושות של הרבי מליובאוויטש

גם כיום אפשר לעלות ולהשתטח על 'הציון' הקדוש של הרבי, ולשלוח מכתבים לציון לבקשת ברכה.

ohel chabad lubavitch, 226_20 Francis

Lewis Blvd. Cambria Heights, N.Y 11411

Tel: 1-718-723 4545, Fax: 1-718-723 4444

www.ohelchabad.org

רוצים לדעת מה יהיה?

הספר שמסביר בלשון בהירה את חשיבות האמונה בביאת המשיח, מהי הגאולה, מה יעשה המשיח, כיצד יתגלה, ומה יקרה באחרית הימים

368 עמודים | כריכה קשה

להזמנות: טל' 1-718-6041020

יש מה לספר!

כך ראשון בסדרה המכנסת את הסיפורים האהובים שפורסמו ב'שיחת השבוע'

63 סיפורים מופלאים על צדיקי ישראל מכל החוגים

עריכה חדשה | עיצוב מרהיב | 320 עמודים | כריכה קשה

להזמנות: טל' 1-718-6041020

